

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Верхний Услон

КАРАР

Югары Ослан муниципаль районының жириле әһәмияттәге автомобиль юлларына бүлеп бирелгән полосаларны һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм файдалану тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жириле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Жир кодексы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә, жириле әһәмияттәге автомобиль юлларын эксплуатацияләүнең гамәлдәге законнарда каралган шартларын булдыру, аларның сакланышын, юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәэмин итү, автомобиль юлларыннан файдаланучыларга күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын арттыру максатларында, Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә

Карар бирәм:

1. Югары Ослан муниципаль районының жириле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану тәртибен (1 нче кушымта) расларга.
2. Әлеге карарны Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә беренче урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

И.И. Шакиров

Югары Ослан муниципаль районы
Башкарма комитетының _____
карарына 1 нче кушымта

Югары Ослан муниципаль районының жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына
бүлеп бирелгән полосаларны һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм файдалану
ТӘРТИБЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Югары Ослан муниципаль районының жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану тәртибе (алга таба - Тәртип) жирлек территориясендә урнашкан һәм жирләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар булган жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану шартларын регламентлаштыра.

1.2. Әлеге тәртип юл эшләрен алып баручы яки Югары Ослан муниципаль районының жирле әһәмияттәге автомобиль юллары һәм юл буе полосалары чикләрендә бүтән эшчәнлек алып баручы юридик һәм физик затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри булып тора.

1.3. Әлеге Тәртип максатлары өчен түбәндәге төп терминнар һәм төшенчәләр кулланыла:

1.3.1. Автомобиль юлы - транспорт чараларын йөртү өчен билгеләнгән һәм автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чикләрендә һәм аларда урнашкан яисә алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге һәм шуңа охшаш элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмаларын - саклагыч юл корылмаларын, ясалма юл корылмаларын, житештерү объектларын, автомобиль юлларын тәзекләндерү элементларын үз эченә алган транспорт инфраструктурасы объекты;

1.3.2. Автомобиль юлының бүленгән полосасы - автомобиль юлының, юл корылмаларының конструктив элементларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм аларда юл сервисы объектлары урнашкан яисә урнаша алган жир кишәрлекләре (жирләр категориясенә бәйсез рәвештә);

1.3.3. Автомобиль юлының юл буе полосалары - автомобиль юлының бүленгән полосасына якин урнашкан һәм чикләрендә юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен тәмин итү максатларында жир кишәрлекләреннән (жир кишәрлекләре өлешләреннән) файдалануның махсус режимы, шулай ук автомобиль юлын үстерүнең перспективаларын исәпкә алып, реконструкцияләүнең, капитал ремонтлауның, ремонтлауның, аның сакланышының нормаль шартлары билгеләнә торган территорияләр;

1.3.4. Юл сервисы объектлары - юл йөрү юлында катнашучыларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналар, корылмалар, башка объектлар (автозаправка станцияләре, автовокзаллар, кунакханәләр, кемпинглар, мотельләр, жәмәгать туклануы пунктлары, техник хезмәт күрсәтү станцияләре, шуңа охшаш объектлар, шулай ук аларның эшләве өчен кирәкле ял һәм транспорт чаралары тукталышлары);

1.3.5. Саклаучы юл корылмалары - саклык әһәмиятенә ия яшелләндерү элементлары керә торган корылмалар; коймалар; автомобиль юлларын кар ташкыннарыннан саклау өчен билгеләнгән жайланмалар; тавыш саклау һәм жил саклау жайланмалары; шуңа охшаш корылмалар;

1.3.6. Ясалма юл корылмалары - автомобиль юлларының башка автомобиль юллары, су агымнары, чокырлар кисешкән урыннарда, мондый хәрәкәт өчен киртәләр булган урыннарда (кышкы сулар, күперләр, боз буенча кичүләр, юлүткәргечләр, торбаүткәргечләр, тоннельләр, эстакадалар) йөрү өчен билгеләнгән корылмалар;

1.3.7. Житештерү объектлары - автомобиль юлларын капитал ремонтлаганда, ремонтлаганда, карап тотканда кулланыла торган корылмалар;

1.3.8. Автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары - юл хәрәкәтен жайга салу өчен юл билгеләре, юл киртәләре, светофорлар һәм башка жайланмалар, ял итү урыннары, тукталыш пунктлары, автомобиль юлларын яктырту өчен билгеләнгән объектлар, жәяүлеләр сукмаклары, транспорт чараларын үлчәү һәм габаритлы контроль пунктлары, транспорт чаралары өчен түләүне, машина кую (парковкалау) пунктлары, автомобиль юлларын һәм ясалма юл корылмаларын, тротуарларны саклау өчен билгеләнгән корылмалар, юл хәрәкәтен, шул исәптән аның куркынычсызлыгын тәмин итү өчен билгеләнгән башка жайланмалар керә торган корылмалар;

1.3.9. Юл эшчәнлеге - автомобиль юлларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту эшчәнлеге;

1.3.10. Автомобиль юллары хужалары - дәүләт хакимиятенә башкарма органнары, жирле Башкарма комитет (авыл советы Башкарма комитеты), автомобиль юлларына Россия Федерациясе законнары нигезендә автомобиль юлларына ия физик яисә юридик затлар. Федераль законда каралган очрактарда һәм тәртиптә автомобиль юллары хужасының вәкаләтләре аңа ышанычлы идарәгә тапшырылган автомобиль юлларына карата «Россия автомобиль юллары» дәүләт компаниясен гамәлгә ашырырга хокуклы;

1.3.11. Автомобиль юлларыннан файдаланучылар - автомобиль юлларын юл хәрәкәтендә катнашучылар буларак кулланучы физик һәм юридик затлар;

1.3.12. Автомобиль юлын реконструкцияләү - автомобиль юлының параметрларын, аның участкаларын, автомобиль юлының классын һәм (яисә) категориясен үзгәртүгә алып баручы йә автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрен үзгәртүгә китерә торган эшләр комплексы;

1.3.13. Автомобиль юлын капитал ремонтлау - автомобиль юлының, юл корылмаларының һәм (яисә) аларның өлешләренә конструктив элементларын алыштыру һәм (яисә) торгызу эшләре комплексы, аларны үтәү автомобиль юлы классының һәм категориясенә билгеләнгән рөхсәт күрсәткечләре һәм техник характеристикалары чикләрендә гамәлгә ашырыла һәм аларны үтәгәндә автомобиль юлының ышанычлылыгының һәм куркынычсызлыгының конструктив һәм башка характеристикаларына кагыла һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләре үзгәрми;

1.3.14. Автомобиль юлын ремонтлау - автомобиль юлының транспорт-эксплуатация характеристикаларын торгызу эшләре комплексы, аларны үтәгәндә автомобиль юлының ышанычлылыгы һәм иминлеге конструктив һәм башка характеристикаларына кагылмый;

1.3.15. Автомобиль юлын карап тоту - автомобиль юлының техник торышын тиешле тәртиптә тоту эшләре комплексы, аның техник торышын бәяләү, шулай ук юл хәрәкәте куркынычсызлыгын оештыру һәм тәмин итү буенча эшләр комплексы;

1.3.16. Түләүле автомобиль юлы - әлеге Федераль закон нигезендә түләүле нигездә файдаланыла торган автомобиль юлы;

1.3.17. Тышкы реклама - биналарның, корылмаларның яисә алардан тыш, шулай ук жәмәгать транспорты хәрәкәтенә тукталыш пунктларының плакатларын, щитларын, стендларын, төзелеш челтәрләрен, бәйләвечләр, яктылык таблоларын

һәм башка техник чараларны (алга таба - реклама конструкцияләрен) кулланып таратыла торган реклама;

1.3.18. Тышкы реклама чаралары - тотрыклы территориаль реклама урнаштыру техник чаралары.

1.4. Югары Ослан муниципаль районы муниципаль берәмлекләренең башкарма комитетлары, гамәлдәге законнар нигезендә, түбәндәге функцияләрне гамәлгә ашыру буенча вәкаләтле органнар булып торалар:

- гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге юлларның бүленгән полосаларыннан һәм юл буге полосаларыннан файдалануның билгеләнгән тәртибен үтәүне тәэмин итү;

- гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлларында юл сервисы объектларына керү юлларын реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга һәм ремонтлауга язма ризалык бирү;

- гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлына юл сервисы объектларын кушу турында шартнамәләр төзү;

- гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен проектлаганда яисә урнаштырганда аларны планлаштырып урнаштыруга язма ризалык бирү;

- гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлының юл буге полосасы чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен төзүгә яисә яңадан урнаштыруга язма ризалык бирү;

- жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының, юл сервисы объектларының гомуми файдаланудагы автомобиль юллары полосасы чикләрендә төзелешкә һәм реконструкцияләүгә, жирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы гомуми файдаланудагы автомобиль юлының юл буге полосасы чикләрендә реклама конструкцияләре, мәгълүмат щитлары һәм күрсәткечләр урнаштыруга язма рәхсәт бирү.

1.5. Әлеге Тәртипне эшләгәндә түбәндәге норматив һәм техник документлар файдаланылды:

1). 08.11.2007 елгы 257-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Федераль закон;

2). «Автомобиль юллары өчен жирләрне бүлеп бирү нормативлары» СН467-74;

3). ГОСТ Р 52398-2005 «Автомобиль юллары классификациясе. Төп параметрлар һәм таләпләр»;

4). ГОСТ Р 52044-2003 «Автомобиль юлларында һәм шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрендә тышкы реклама. Гомуми техник таләпләр»;

5). «Автомобиль юллары» СНиП 2.05.02-85;

6). 13.03.2006 елгы 38-ФЗ номерлы Федераль закон «Реклама турында»;

7). 2006 елның 26 июнендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон «Конкуренцияне яклау турында»;

8). Муниципаль хокукый актлар.

2. Бүлеп бирелгән полосаларны билгеләү һәм алардан файдалану

2.1. Жирле әһәмияттәге юлның бүленгән полосасын урнаштыру һәм аның эшләве өчен кирәкле юл корылмаларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләренең күләмнәре территориаль планлаштыру документлары составында, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә эшләнгән проект документациясе составында, шулай ук билгеләнгән тәртиптә автомобиль юллары өчен жирләрне бүлеп бирү нормалары (СН 467-74) нигезендә билгеләнә.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын һәм (яисә) юл сервисы объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән территорияне планлаштыру документларын әзерләү Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 2009 елның 2 сентябрәндәге 717 номерлы карары белән расланган әлегә объектларны урнаштыру өчен жирләр бүлү нормаларын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

2.1.1. Яңа жир төзелешә объектларын - жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын төзегән (реконструкцияләгән) очракта яки гамәлдәге автомобиль юлының жирле әһәмияттәге бүленгән полосасы чикләрен билгеләү өчен урнаштыру өчен кирәкле жир кишәрлекләре төзегәндә һәм булганнарын тәртипкә китергәндә жир корылышы үткәрүне оештыру Югары Ослан муниципаль районының Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә;

2.1.2. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын барлыкка китерүчә тупланган жир кишәрлекләре Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының _____ гаризасы буенча билгеләнгән тәртиптә дәүләт кадастр исәбенә куелырга тиеш;

2.1.3. Бүлөп бирелгән полосаларның киңлеген «Автомобиль юллары өчен жирләрне бүлөп бирү нормативлары» һәм «Автомобиль юллары классификациясә. Төп параметрлар һәм таләпләр» 52398-2005 ГОСТ СН 467-74 нигезендә урнаштыралар. юлның категориясенә, хәрәкәт полосаларының санына, биеклеккә яки чокырларның тирәнлегенә, биеклек һәм текә ярлар салынган проектта кабул ителгән Ян резервларның булу яки булмавына, һәм башка шартларга карап;

2.1.4. Автомобиль юлларының аерым участокларын авыл хужалыгы яки урман билгеләнешендәге жирләрдә урнаштыру кирәк булганда, жир өслеген ян резервларсыз һәм кавальерларсыз уздырырга кирәк.

Ян резервларны урнаштыруга, кишәрлекләренә вакытлыча кыска вакытлы файдалануга бирү һәм жир эшләре тәмамланганнан соң авыл яисә урман хужалыгында файдалану өчен яраклы хәлгә китерү шарты белән, искәртмә буларак кертелергә мөмкин.

Автомобиль юлларын күрсәтелгән жирләрдә урнаштырганда жир бүлөп бирелгән полосаларның киңлегә кимүен тәэмин итүчә проект чишелешләре вариантлары эшләнәргә тиеш (эстакад, терәк стеналар, су үткәрү лотоклары һ.б.лар).

2.2. Жирле әһәмияттәге юлның бүленгән полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре гражданның һәм юридик затларга юл сервисы объектларын урнаштыру һәм тышкы реклама өчен арендага тапшырыла ала. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын барлыкка китерүчә жир кишәрлекләренә хокуклар алу һәм туктату, күрсәтелгән жир кишәрлекләрен жирләрнең тиешле категориясенә кертү Россия Федерациясенәң гражданлык һәм жир законнарында, муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2.3. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрендә автомобиль юлларын карап тотуны һәм ремонтлауны гамәлгә ашыручы юридик һәм физик затлар күз күрәме начараюны һәм юл хәрәкәте иминлегенә куркыныч тудырган агач һәм куаклык үсентеләрен кисүне башкарырга хокукы. Әлегә төр эшләр Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты белән килештерелгән очракта башкарыла.

2.4. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрендә, "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә турында һәм Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" 257-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очрактан тыш, түбәндәгеләр тыела:

2.4.1. Автомобиль юлын төзүгә, реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга, ремонтлауга һәм карап тотуга, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштыруга бәйлә булмаган эшләр башкару;

2.4.2. Автомобиль юлына хезмэт күрсәтү, аны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, ремонтлау һәм тоту өчен каралмаган һәм юл сервисы объектларына кагылмаган биналарны, корылмаларны һәм башка объектларны урнаштыру;

2.4.3. Автомобиль юлының бүленгән полосасын карап тоту яисә автомобиль юлын, аның участокларын ремонтлау эшләрәннән тыш, жир кишәрлекләрен эшкертү, үләннәрне чабып чыгару, урман утыртмаларын һәм күпъяллык башка утыртмаларны зарарлау, чирәм алу һәм жир алуны юкка чыгару;

2.4.4. Автомобиль юллары хужалары белән килештерелгән махсус билгеләнгән урыннардан тыш автомобиль юллары аша терлекләренә көтү, шулай ук аларның куылуы;

2.4.5. Техник регламентлар таләпләренә, юл хәрәкәте иминлегенә турында норматив хокукый актларга һәм әлеге Тәртипкә туры килми торган реклама конструкцияләрен урнаштыру;

2.4.6. Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүгә яисә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга кагылышы булмаган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр билгеләү.

2.5. Автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру мондый инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан автомобиль юлы хужасы белән мондый инженерлык коммуникацияләре хужалары төзи торган шартнамә нигезендә гамәлгә ашырыла һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы һәм 257-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә бирелә торган төзелешкә рөхсәт (мондый инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру өчен төзелешкә рөхсәт бирү таләп ителгән очракта).

2.6. Автомобиль юлының бүленгән полосасы һәм (яисә) юл бие полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен (электр тапшыру линияләрен, элемент линияләрен, суүткәргечләрне, су үткәргечләрне һ.б.) салган яисә яңадан урнаштырган очракта, автомобиль юлын, аның участокларын реконструкцияләүгә яисә капитал ремонтлау, мондый реконструкция, капитал ремонт инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан яисә алар исәбеннән башкарыла.

2.7. Автомобиль юлының юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, төзелеш, реконструкцияләү, капитал ремонт, ремонтлау һәм карап тоту максатларында бүленгән полосасы чикләрендә билгеләнгән тәртиптә гомумтаралган файдалы казылмаларны, төче жир асты суларын, шулай ук буаларны һәм су белән капланган карьерларны файдаланырга рөхсәт ителә.

3. Юл бие полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану

3.1. Автомобиль юлларының юл бие полосалары (алга таба юл бие полосалары), юл хәрәкәте куркынычсызлыгы таләпләрен исәпкә алып, халыкның иминлеген тәэмин итү һәм жирле әһәмияттәге юлларны эксплуатацияләү өчен кирәкле шартлар тудыру өчен билгеләнә, шулай ук жирле әһәмияттәге юлларны реконструкцияләү, ремонтлау, юл инфраструктурасы объектларын урнаштыру мөмкинлекләрен исәпкә алып.

3.2. Юл бие полосаларының киңлегенә жирле әһәмияттәге юлларның бүленгән полосасы чикләреннән һәм автомобиль юлларының техник категорияләренә карап исәпләнә башлы, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, түбәндәгеләр билгеләнә:

3.2.1. Керү юлы һәм жирлекне урап узып киткән автомобиль юллары участкалары өчен юлның һәр ягыннан 100 метр;

3.2.2. III һәм IV категорияле автомобиль юллары участкаларының калган дәвамында юлның һәр ягыннан 50 метр киңлектә;

3.2.3. Жирле әһәмияттәге автомобиль юллары өчен һәр юл буе полосасының киңлегә V категория өчен 25 метр билгеләнә.

3.3. Юл буе полосаларын, аларның чикләрен жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре (жир кишәрлекләре өлешләре) чикләрендә билгеләү турындагы карар Югары Ослан муниципаль районының Башкарма комитетлары тарафыннан кабул ителә.

3.3.1. Торак пункт чикләрендә жирле әһәмияттәге гамәлдәге автомобиль юллары өчен юл буе полосасы күләме төзелешнең гамәлдәге кызыл линиясе чигенә кадәр, ләкин 25 метрдан артмаган, ә төзелүче өчен әлегә Тәртипнең 3.2 пункты нигезендә билгеләнә;

3.3.2. Юл буе полосалары чикләрен билгеләүне жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының идарә органнары гамәлгә ашыра;

3.3.3. Автомобиль юллары, аларның бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары биләгән жирләр күчәмсез мөлкәтнең дәүләт кадастрында билгеләнгән тәртиптә исәпкә алынырга тиеш.

3.4. Юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жирләр өчен аларны файдалануның махсус режимы билгеләнә, ул капитал биналар, корылмалар, (юл сервисы объектларыннан тыш) торгызуны тыюны, шулай ук юл хәрәкәте иминлеген киметә торган реклама һәм башка хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыруны чикләүне, гомуми файдаланудагы юлларны һәм аларда урнашкан биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү шартларын начарайтуны (аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып) һәм халыкның һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның иминлегенә куркыныч тудыруны үз эченә ала.

3.4.1. Юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләренә, хужаларына, алардан файдаланучыларга һәм арендаторларына Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетларына бу жирләрне файдалануның махсус режимы турында хәбәр ителергә тиеш.

3.4.2. Автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендага алучылар түбәндәгеләргә хокуклы:

- әлегә Тәртиптә билгеләнгән тыюларны һәм чикләүләрне исәпкә алып, күрсәтелгән жир кишәрлекләрендә эшчәнлек алып барырга;

- автомобиль юллары хужасыннан автомобиль юлын ремонтлау яисә реконструкцияләү турында мәгълүмат алырга;

- автомобиль юллары хужасының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата законнарда билгеләнгән тәртиптә шикаять белдерергә;

- Россия Федерациясе законнарында каралган башка хокукларны гамәлгә ашырырга;

3.4.3. Автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендага алучылар түбәндәгеләргә бурычлы:

- әлегә Тәртип белән билгеләнгән жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус режимын үтәргә;

- автомобиль юлына һәм анда урнашкан корылмаларга зыян китермәскә, автомобиль юлыннан файдалануны һәм юл хәрәкәте иминлеген сакларга;

- шәһәр төзелеше регламентлары, төзелеш, экология, янгынга каршы һәм башка нормативлар һәм кагыйдәләр таләпләрен үтәргә;

- автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрен билгеләүче жир кишәрлекләрендә билгеләнгән ызанлау билгеләрен сакларга;

- автомобиль юллары хужасының кадастр эшләрән һәм вазыйфаи затларын юл буе автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләренә урнашу урынын билгеләү буенча җир төзелеше эшләрән башкару өчен үзләренә караган җир кишәрлекләренә кертүне тәэмин итәргә;

- автомобиль юлының юл буе полосасында объектны урнаштыру мондый реконструкцияләү, капитал ремонт кирәклегенә китерсә, автомобиль юлын реконструкцияләү, капитал ремонтлау бәясен түләргә;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә Россия Эчке эшләр Министрлыгының Югары Ослан районы буенча бүлегенә ЮХИДИ хезмәткәрләре таләпләрән һәм күрсәтмәләрен үтәргә;

- алар гаебе белән юкка чыгарылган ызан билгеләрен торгызырга;

- Россия Федерациясе законнарында каралган башка таләпләрне үтәргә.

3.5. Юл буе полосалары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

3.5.1. Җиңел кабынып китүче һәм янучан материалларны туплау;

3.5.2. Агач күперләрдән 100 метрдан да кимрәк ераклыкта ут ягу;

3.5.3. Һәлак булучыларга, шул исәптән юл-транспорт һәләкәтләрендә, һәйкәлләрне урнаштыру һәм башкача урнаштыру;

3.5.4. Юл хезмәте объектларыннан һәм юл сервисы объектларыннан тыш, капитал корылмалар төзү.

(Өлеге пунктчаның гамәли көче ул вакытта гамәлдә булган законнар нигезендә өлеге Тәртип үз көченә кәргәнчә төзелә башлаган объектларга, шулай ук төзелештәге объектларга кагылмый);

3.5.5. Транспорт хәрәкәте куркынычсызлыгы буенча техник регламентлар, норматив актлар һәм өлеге Тәртип таләпләренә туры килми торган реклама конструкцияләрен, шулай ук юл хәрәкәте куркынычсызлыгына катнашы булмаган мәгълүмати щитлар һәм плакатлар урнаштыру;

3.5.6. Автомобиль юлларының юл буе полосаларын пычрату;

3.5.7. Учаклар ягу һәм янғын чыгару;

3.5.8. Чирәм алу һәм грунт чыгару;

3.5.9. Массакүләм ял итү урыннарын күперләрдән 50 метрдан якинрак урнаштыру;

3.5.10. Күпьяеллык үсентеләрне кисү һәм зарарлау;

3.5.11. Автомобиль юлының су агызу корылмаларын су агызу яки ташлау өчен файдалану;

3.6. Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру автомобиль юлы хужасының язма ризалыгы булганда һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм 257-ФЗ номерлы Федераль закон (мондый инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру өчен төзелешкә рөхсәт бирү таләп ителгән очракта) нигезендә бирелә торган төзелешкә рөхсәт нигезендә мондый инженерлык коммуникацияләре хужалары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4. Юл сервисы һәм реклама объектларын бүленгән полосалар һәм юл буе полосалары чикләрендә урнаштыру

4.1. Юл сервисы объектларын урнаштыру өчен җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосалары, юл буе полосалары чикләрендә яисә шушы полосалардан читтә җир кишәрлекләре бирү турындагы карарлар, шулай ук күрсәтелгән объектларны эксплуатацияләү өчен махсус файдалану мөмкинлеген таләп итә торган юл буе полосаларыннан һәм юл буе полосаларыннан читтәге башка объектлар (автомобиль кую өчен керү юллары, съездлар, кушылмалар,

мәйданчыклар) гамәлдәге законнар нигезендә Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

4.2. Юл сервисы объектларын һәм башка объектларны урнаштыру, реклама конструкцияләре, юл буе полосасы яки юл буе полосасы чикләрендә мәгълүмати щитлар урнаштыру өчен, Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты килештерү зарур. Әлеге максатлар өчен җир кишәрлеген файдалануга алу яисә элек бүлеп бирелгән җир кишәрлегендә объектны урнаштыру нияте булган зат Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетына РФ Җир кодексы таләпләре, Югары Ослан муниципаль районы территориясендә реклама конструкциясе урнаштыруга рөхсәт бирү тәртибе турындагы нигезләмә, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә документлар пакетын тапшырырга тиеш.

Әлеге Тәртипнең 4.2 пунктында каралган килешүдә капитал төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзүне, реконструкцияләүне, инженерлык коммуникацияләрен салуны һәм яңадан урнаштыруны, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат такталарын һәм күрсәткечләрне урнаштыруны, ремонт эшләрен башкаруны гамәлгә ашыручы затларга үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.

4.2.1. 4.2 пунктчасында каралган эшчәнлекне башкаруга язма ризалык алу өчен мөрәжәгать итүче Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетына түбәндәге документларны тапшыра:

- ирекле формада гариза;

- объектны урнаштыру планлаштырыла торган җир кишәрлегенә хокук билгели торган документлар;

- 1:500 масштабндагы участокның техник планы, гамәлдәге объектларны һәм инженерлык коммуникацияләрен күрсәтеп һәм аңа, юлга бәйләп, планлаштырыла торган объект яллап;

- планлаштырылган объектны 1:10000 масштабнда урнаштыру районның план-картографик материалы планлаштырыла торган объектны урнаштыру урыны күрсәтеләп.

4.2.2. Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты 4.2.1 пунктында күрсәтелгән документларны тапшырганнан соң 30 эш көне эчендә язма ризалык бирү яисә язма ризалык бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Язма ризалык бирүдән баш тарту өчен шушы Тәртипнең 4.2.1 пунктында күрсәтелгән документларны тулы күләмдә тапшырмау нигез була;

б) бирелгән документлардагы белешмәләрнең дәрәҗә булмавы.

4.2.3. Язма ризалык бирү яисә язма ризалык бирүдән баш тарту турында хәбәрнамә, баш тартуның нигезләрен күрсәтеп, мөрәжәгать итүчегә мондый карар кабул ителгән көннән алып 10 эш көне эчендә җибәрелә.

4.2.4. Баш тарту турындагы карарны гамәлдәге кануннар, судка кадәр һәм суд тәртибенә нигезләнеп шикаять бирергә мөмкин.

4.2.5. Урнаштыруга планлаштырылган объект параметрлары үзгәргән очракта, мөрәжәгать итүче мондый үзгәрешкә ризалыкны гомуми тәртиптә алырга тиеш.

4.3. Юл сервисы объектларының бүленгән яисә юл буе полосалары чикләрендә урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә рөхсәт ителә:

4.3.1. Әлеге объектлар җирле әһәмияттәге автомобиль юлында күрүчәнлекне һәм юл хәрәкәте иминлегенә башка шартларын бозмаска, юл һәм анда урнашкан корылмаларны эксплуатацияләүгә комачауламаска, шулай ук халыкның иминлеге куркынычы тудырырга тиеш түгел;

4.3.2. Юл сервисы объектларын урнаштыру урынын сайлау юл эшләрән житештерү, жирле әһәмияттәге юлларны перспектив төзекләндерү һәм реконструкцияләү мөмкинлекләрен исәпкә алып башкарылырга тиеш;

4.3.3. Юл сервисы объектларын бүлөп бирелгән полосалар һәм юл бую полосалары чикләрендә урнаштыру, проектлау һәм төзү, юл хәрәкәте иминлегенең техник нормалары таләпләрен, экология һәм санитария иминлеген исәпкә алып, проектлау һәм төзелеш нормалары нигезендә, генераль план, әлеге объектларны һәм муниципаль хокукый актларны урнаштыру схемасы нигезендә башкарылырга тиеш.

4.3.4. Юл сервисы объектлары автомобиль юлларын туктату һәм туктату майданчыклары, шулай ук автомобиль юлыннан керү мөмкинлеген тәэмин итә торган керү, чыгу һәм кушылып китү урыннары белән төзекләндерелергә тиеш. Шулай ук вакытта кушылган урыннар, автомобиль юлына керү юллары һәм аның съездлары санын киметүгә омтылырга кирәк, бу объектларны, кагыйдә буларак, әлеге максатлар өчен билгеләнгән жирләр чикләрендә комплекслы рәвештә урнаштырырга кирәк.

Автомобиль юлына килеп терәлгәндә, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итәрлек итеп, подъездлар һәм съездлар төзекләндерелергә тиеш;

4.3.5. Юл сервисы объектларын төзү һәм карап тоту аларның хужалары акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла;

4.3.6. Подъездларны, съездларны, юл сервисы объектларына алып баручы янәшәләрен, автомобильләрен һәм башка объектларны төзү, төзекләндерү, ремонтлау һәм карап тоту чыгымнарын, шулай ук бүлөп бирү полосалары яки жирле әһәмияттәге юл бую полосалары чикләрендәге реклама конструкцияләрен урнаштыру чыгымнарын әлеге объектларның милекчеләре үз өстенә ала;

4.3.7. Керү, чыгу юллары, кушылма берничә объектка алып барса, күрсәтелгән объектларның милекчеләре аларны төзү, төзекләндерү һәм карап тоту буенча теләктәш җавап бирә.

4.4. Гомуми файдаланудагы юлларның бүленгән полосаларында һәм юл бую полосаларында тышкы реклама урнаштыру, муниципаль берәмлек администрациясе тарафыннан бирелә торган реклама конструкциясен урнаштыруга рөхсәт булганда, жир кишәрлеге милекчесенең, бинаның яисә башка күчәмсез мөлкәтнең реклама конструкциясе кушыла торган яисә мондый мөлкәтнең милекчесе тарафыннан вәкаләтле затның (хужалык алып бару хокукына ия затның, оператив идарә итү хокукына яисә мондый күчәмсез мөлкәткә башка вещный хокук иясенә) гаризасы нигезендә, шулай ук арендатор белән килештереп, рөхсәт ителә.

4.5. Тышкы реклама чаралары:

4.5.1. Йөртүченең транспорт чарасын күрүенә комачауларга, машина йөртүченең транспорт чарасын эксплуатацияләүгә комачауларга, хәрәкәттә катнашучыларның күз чагылуын, шулай ук исәптән чагылдырылган яктылык, инженер корылмаларының габаритларын киметергә, юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары һәм махсус сигналлар белән охшашлык тудырырга, шулай ук юлда транспорт чарасының, жәяүленең яисә берәр объектның булу тәэсирен тудырырга тиеш түгел;

4.5.2. Урнашырга тиеш түгел:

- бер терәктә, кәүсәдә һәм юл билгеләре һәм светофорлар белән бер киселештә;

- юлларның һәм урамнарның авария-куркыныч участкаларында, төрле дәрәжәләрдәге транспорт чышелешләре чикләрендә, күперләр корылмаларында,

туннельләрдә һәм юлүткөргечләр астында, шулай ук торак пунктлардан тыш 350 м һәм 50 м ераклыкта - торак пунктларда;

- автомобиль юллары участкаларында һәм жир өслегенең биекlege 2 метрдан артыграк булган урамнарда;

- автомобиль юллары участкаларында, планда кәкре радиусы 1200 метрдан кимрәк булган торак пунктлардан тыш, торак пунктларда - юл участкаларында һәм урамнарда кәкре радиусы 600 метрдан кимрәк булган торак пунктларда;

- юл киртәләрендә һәм юнәлдерүче жайланмаларда;

- терәк диварларда, агачларда, кыяларда һәм башка табигый объектларда;

- торак пунктлардан читтә күз күреме кимендә 350 м булган һәм торак пунктларда 150 м булган автомобиль юллары участкаларында;

- маршрут транспорт чаралары тукталышыннан 25 м якына;

- автомобиль юлларының яисә урамнарның жир өсте жәяүлеләре күчешләре чикләрендә бер дәрәжәдә, шулай ук 150 м ераклыкта торак пунктлардан тыш, 50 м торак пунктларда;

- автомобиль юлыннан яисә урамнан читтәрәк, торак пунктлардан тыш һәм торак пунктларда - 5 м ераклыкта автомобиль юлының (бордюр ташының) жир полотносы сызыгынан 5 м ераклыкта;

- Автомобиль юлыннан яки урамнан тышкы реклама чарасының биекlege түбәнрәк булган ара ераклыкта, әгәр өске нокта автомобиль юлы өсте тигезлегеннән 10 м яисә 2 м биеклектә булса.

4.5.3. Автомобиль юларында реклама калканының яисә аның беркетүче конструкцияләренең аскы кырыен, реклама урнаштыру чарасы урнашкан участок өсте тигезлегеннән кимендә 2,0 м биеклектә урнаштыралар.

4.6. Фундаменттан алып булган жир асты коммуникацияләре чикләренә кадәр ераклык кимендә 1 метр булырга тиеш.

4.7. Яктырту челтәрендәге электр тапшыру линияләреннән тышкы реклама чараларын алу кимендә 1,0 м булырга тиеш.

4.8. Тышкы реклама чараларын аерым полосада урнаштырганда конструкция (реклама калканы) кырыеннан алып, чыгу өлешенә кадәр кимендә 2,5 м булырга тиеш.

4.9. Конструкция (реклама калканы) кырыеннан юл читенә кадәр 4,0 м дан артмаган булса, ГОСТ 23457 буенча беренче төркемнең юл киртәләре урнаштырылырга тиеш.

4.10. Төзелеш материалларын, буяуларны, юл билгеләрен һ.б. кулланып, автомобиль юлары һәм урамнары өслегенә реклама кую яки аларны кую юлы белән реклама урнаштыру рөхсәт ителми.

4.11. Тышкы реклама чараларын хәрәкәтне оештыру проектын һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын исәпкә алып урнаштыралар.

4.12. Тышкы реклама чараларын монтажлау һәм аларга хезмәт күрсәтү эшләрен башкарганда юл эшләрен житештерү урыннарында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү таләпләре үтәләргә тиеш;

4.13. Тышкы рекламаның стационар чараларын урнаштыру нигезләре, аннан соң газонны торгызу белән, грунт дәрәжәсеннән 15-20 см түбәнрәк күмеләргә тиеш. Таяну фундаменты жир өсте тигезлегеннән 5 см дан да артык күтәрелмәскә тиеш. Әгәр дә бу жәяүлеләр хәрәкәтенә һәм урамнарны жыештыруга комачауламаса, тротуарда чыгып торучы 5 см дан артык нигез баганаларын урнаштыру рөхсәт ителә.

4.14. Реклама таратучы тышкы реклама урнаштыру чараларын урнаштырганнан соң (демонтаж) территорияне төзекләндерергә тиеш. Тышкы реклама урнаштыру чараларын демонтажлауны аларның нигезе белән бергә үткөрергә кирәк.

5. Жаваплылык

5.1. Юл сервисы һәм реклама объектлары, юл буе полосалары чикләрендә гамәлдәге законнар, әлеге Тәртип, башка муниципаль хокукый актлар, төзелеш нормалары һәм башка норматив документлар таләпләрен бозып төзелгән юл сервисы һәм реклама объектлары, билгеләнгән тәртиптә рөхсәтсез төзелеш дип таныла.

Хокук режимы һәм ирекле корылманы жимерү тәртибе гражданлык законнары нигезендә билгеләнә.

5.2. Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының бүленгән полосалар яки юл буе полосалары чикләрендә пычрак биналар һәм корылмалар урнаштыру өчен жир кишәрлекләре бирүгә караган карарында әлеге объектларның хужаларының һәм милекчеләренең автомобиль юлын ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә нормаль эксплуатацияләү өчен каршылыктар тудырган яки аның буенча хәрәкәт шартларын начарайткан очракта аларны сүтү яки күчерү үз хисабына башкарылырга тиеш.

5.3. Юл буе полосалары һәм бүленгән полосалар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләре, хужалары, файдаланучылары һәм арендаторлары бу жирләрдән файдалануның махсус режимын билгеләү турында хәбәр ителергә тиеш.

Жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус режимын билгеләү әлеге жир кишәрлекләрен аларның милекчеләреннән, хужаларыннан, кулланучыларыннан һәм арендаторларыннан алу өчен нигез була алмый.

5.4 Башкарма комитетның вазыйфаи затлары түбәндәгеләргә бурычлы:

5.4.1. Жир кишәрлекләренең бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары чикләрендә, шул исәптән гадәттән тыш хәлләрне кисәтү яисә аларның нәтижәләрен бетерү өчен, үз компетенциясе чикләрендә жирләрдән файдалануны тикшереп торуну гамәлгә ашырырга;

5.4.2. Россия Федерациясе законнарын бозып кабул ителгән объектларның бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары чикләрендә жир кишәрлекләрен бүлеп бирү турындагы яки бу кишәрлекләрдә урнаштыру турындагы карарларны юкка чыгару турында тәкъдимнәр кертергә;

5.4.3. Юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре милекчеләренә, хужаларына, кулланучыларына һәм арендаторларына бу жирләрдән файдалануның махсус режимына бәйле хокук бозуларны билгеләнгән срокларда бетерү турында күрсәтмәләр бирергә һәм беркетмә төзергә;

5.4.4. Техник таләпләр һәм шартлар бирергә;

5.4.5. Таләпләр үтәлмәгән очракта, әлеге Тәртипне бозып төзелгән (реконструкцияләнгән) объектларны үз белдеге белән төзүне (урнаштыруны), сүтүне (демонтаж) башкарган зат исәбеннән гамәлгә ашыра;

5.4.6. Автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре милекчеләрен, жирдән файдаланучыларны, жир хужаларын һәм жир кишәрлекләрен арендаучыларны жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус режимын билгеләү (туктату) турында хәбәр итә;

5.4.7. Башка хокукларны һәм бурычларны гамәлгә ашыра.

5.5. Бүлеп бирелгән яисә юл буе полосаларыннан файдалану тәртибен бозу Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы һәм «Татарстан Республикасында административ хокук бозулар турында» Татарстан Республикасы Законы нигезендә жаваплылыкка китерә.

Автомобиль юлының юл буе полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге милекчесен, жирдән файдаланучыны, жир хужасын, жир биләүчесен, жир кишәрлеген арендага жәлеп итү әлеге Тәртипне бозган өчен административ жаваплылыкка тарту

күрсәтелгән затларны хокук бозуның кертелүен бетерүдән һәм алар китергән зыянны түлөүдән азат итми.

5.6. Тәртип таләпләренең бүленгән полосаларын файдаланучы затның үтөлешен тикшереп тору билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла:

1) автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен төзүгә, күчерүгә, яңадан урнаштыруга шартнамә белән;

2) юл сервисы объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, аларны эксплуатацияләү, реклама конструкцияләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү максатларында автомобиль юлларына бүлеп бирелгән полосалар чикләрендәге жир кишәрлекләренә карата шәхси сервитут билгеләү турында килешү;

3) муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру тәртибен, жирле өһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын муниципаль тикшереп торуну жайга сала торган гамәлдәге законнар, башка норматив-хокукый актлар белән.

5.7. Әлеге Тәртип таләпләрен үтәү өчен җаваплылык йөкләнә:

5.7.1. Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының архитектура һәм шәһәр төзелеше бүлегенә;

5.7.2. Югары Ослан муниципаль районы муниципаль берәмлекләре Башкарма комитетларына.